

Informatiebrochure voor patiënten

Lower end block

Pijn aan heiligbeen, endeldarm, of anus

Inleiding

Wat is een lower end block?

Bij ernstige pijnklachten ten gevolge van kanker werken pijnstillers soms onvoldoende, of treden er te veel bijwerkingen op. Indien de pijn gelokaliseerd is rondom de anus of de uitwendige geslachtsdelen, bestaat de mogelijkheid om de pijn te bestrijden door middel van intrathecaal neurolyse of lower end block.

Intrathecaal neurolyse

De naam neurolyse duidt op een zenuwbehandeling, waarbij een sterk etsende stof (fenol) bewust wordt ingespoten om een zenuw te beschadigen. Hierdoor wordt in veel gevallen de pijngeleiding onderbroken.

De behandeling kan alleen onder bepaalde omstandigheden plaatsvinden. De betreffende zenuwen zijn namelijk betrokken bij de functie van de blaas en de anus. De behandeling kan hierdoor leiden tot functiestoornissen van deze twee organen. Daarom wordt de behandeling alleen toegepast bij patiënten, die al een stoma (kunstmatige uitgang van de darm) hebben, en bij patiënten die al een blaasstoornis hebben, waarvoor het noodzakelijk is dat ze een permanente blaaskatheter of een urinestoma (kunstmatige uitgang voor de afvoer van urine) hebben. De behandeling wordt vooral toegepast bij patiënten met kanker die een beperkte levensverwachting hebben.

De behandeling vindt plaats d.m.v. een prik laag in de rug tussen de onderste lendenwervels en duurt slechts enkele minuten. De behandeling moet in zittende houding worden uitgevoerd. Dit kan bij patiënten met pijn in dit gebied nogal eens moeilijkheden opleveren. Bij de behandeling wordt een zeer kleine hoeveelheid vloeistof ingespoten, welke afzakt naar de onderste zenuwen. Daarom is het van belang dat de patiënt na de behandeling nog 2 uur rechtop of half zittend blijft. Dit is meestal geen probleem omdat de pijn meestal onmiddellijk minder wordt.

De pijngeleiding wordt hierbij beïnvloed, zodat het pijnsignaal voor langere tijd niet meer kan worden doorgegeven.

De behandeling

De behandeling vindt plaats op de operatiekamer of op de pijnbehandelkamer. Tijdens de behandeling ligt u op uw buik. De arts brengt een naald in de rug, ter hoogte van de onderste lendenwervel. De met hersenvocht gevulde ruimte wordt aangeprikt. Vervolgens wordt er phenol bij de onderste zenuwwortels ingespoten om deze te blokkeren. Hierdoor kunnen de pijnprikkels minder goed worden doorgegeven en zal de pijn afnemen.

Resultaat

Het effect van de behandeling is pas na één of twee dagen na de blokkade duidelijk. Het is ook mogelijk dat u al eerder minder pijn heeft. Het effect van de behandeling houdt doorgaans enkele maanden aan. De behandeling kan zonodig herhaald worden. In veel gevallen zal het mogelijk zijn om pijnmedicatie, die tevoren werd gebruikt, te verminderen of te staken. In geval van gebruik van morfine-achtige stoffen moet men bedacht zijn op de mogelijkheid van ontweningsverschijnselen. Hiervoor is soms begeleiding nodig.

Bij patiënten met zenuwpijn moet worden opgemerkt dat de behandeling soms beduidend minder effectief is, zodat, ondanks een volledig gevoelloos gebied rondom de anus, de pijn toch blijft bestaan.

Complicaties en bijwerkingen

- Na de behandeling kan er napijn optreden. Deze napijn kan enkele weken aanhouden, maar verdwijnt weer vanzelf. U kunt hiervoor eventueel een pijnstiller innemen (bijvoorbeeld paracetamol volgens bijsluiter). Zo nodig kan in overleg met uw pijnspecialist of huisarts een andere pijnstiller worden voorgeschreven.
- Een bloeding.
- Een infectie. Krijgt u koorts, neem dan contact op met uw pijnspecialist of huisarts.
- Incontinentie voor urine en/of ontlasting.
- Gevoelsvermindering of juist overgevoeligheid van de benen en/of het zitvlak.
- Spierzwakte in de benen.

**Pijncentrum
Bravis**

*Uw pijn,
onze zorg*

Secretariaat Roosendaal:

Telefonisch te bereiken van maandag t/m vrijdag van 08.00 – 17.00 uur
op telefoonnummer 088-706 85 51.

Website

Voor meer informatie over ons Pijncentrum kunt u terecht op onze website:

www.pijncentrumbravis.nl

Folder 023 - v1.1 – jan 18

Bravis
ziekenhuis

PIJNCENTRUM BRAVIS

Correspondentieadres

Pijncentrum Bravis / Bravis Ziekenhuis
Postbus 999
4700 AZ ROOSENDAAL

Website

Bezoek www.pijncentrumbravis.nl voor meer informatie over uw klachten, de behandeling,
en praktische informatie. En ook voor uw intake, uw reacties en eventuele klachten.

CONTACTINFORMATIE

Roosendaal

Boerhaavelaan 25
4708 AE Roosendaal
Tel.: 088 – 706 8551
Fax.: 088 – 706 8107